

**Korruptsioonivastaste meetmete
elluviimise tegevuskava 2023. aasta
täitmise aruanne**

Äriühingud ja sihtasutused

Meede ja meetme rakendamise tegevused	Peatäitja	Tegevuse tähtaeg	Täitmise aruanne
<p>1. Linna äriühingu ja sihtasutuse juhatuse liikme valiku ning palgatingimuste põhimõtete väljatöötamine</p> <p>Tegevused:</p> <p>1.1 Tallinna Linnavolikogu 28. novembri 2008 määruse nr 39 „Tallinna linna poolt aktsiaseltsi, osaühingu, sihtasutuse ja mittetulundusühingu asutamise ja nendes osalemise kord” muutmine</p> <p>1.2 Komisjoni moodustamine, mille ülesandeks on töötada välja ettepanekud ja esitada need linnavalitsusele</p> <p>1.3 Äriühingute ja sihtasutuste juhatuste ja nõukogu liikmete ning ametiseisundit omavate töötajate ja personali regulaarne koolitamine korruptsiooniohtlikes olukordades käitumiseks</p>	<p>Alates 01.01.2022 Tallinna Strateegiakeskuse õigusbüroo (edaspidi <i>Strateegiakeskuse õigusbüroo</i>), koolitusi korraldab linna personaliteenistus</p>	<p>Punkt 1.1 ja 1.2 2019</p> <p>Punkt 1.3 pidev</p>	<p><u>1.Meede on ellu viidud p 1.1 ja 1.2 osas, punkti 1.3 rakendatakse pidevalt</u></p> <p>Tallinna Linnavalitsuse 21.10.2020 istungi protokollis nr 56 päevakorrapunktis 23 „Tallinna linna äriühingu ja sihtasutuse juhtorgani liikme tasustamise ja juhatuse liikme valimise põhimõtete heakskiitmine“ kiideti heaks Tallinna linna äriühingu ja sihtasutuse juhtorgani liikme tasustamise ja juhatuse liikme valimise uued põhimõtted. Põhimõtteid rakendati alates 01.01.2021 ning neid on täiendatud mitmel korral (hetkel kehtiv redaktsioon).</p> <p>1.1 Tallinna Linnavolikogu 28.11.2008 määramises nr 39 „Tallinna linna poolt aktsiaseltsi, osaühingu, sihtasutuse ja mittetulundusühingu asutamise ja nendes osalemise kord” puudunud korruptsiooniennetust käsitlevad sätted on sisse viidud ja sõnastatud linna äriühingute ja sihtasutuste põhikirjadesse (vt ka vastust punktis 1.3). Eelnimetatud korra muutmine sõltub kohaliku</p>

		<p>omavalitsuse korralduse seaduse muutmise eelnõu vastuvõtmisest Riigikogus.</p> <p>1.2 Linnavalitsus moodustas 30.10.2019 korraldusega nr 1395-k „Tallinna Linnavalitsuse ajutise komisjoni moodustamine linna äriühingu ja sihtasutuse juhatuse liikme valiku ning palgatingimuste põhimõtete väljatöötamiseks“ ajutise komisjoni, mille ülesandeks oli töötada välja äriühingute ja sihtasutuste juhatuse liikmete värbamise kord. Põhimõtted kiitis linnavalitsus heaks 21.10.2020 (vt eespool).</p> <p>1.3 03.10.2023 viis linna sisekontrolöri teenistuse menetlusosakonna juhataja V. Mihelson läbi korruptsiooni ennetamise meetmete rakendamise teemalise infotunni linna ainuosaluselise äriühingute ja sihtasutuste juhtidele ning 06.11.2023 korraldati korruptsioonivastase seaduse koolitus SAde ja ÄÜde juhtidele (lektor T. Oppi).</p> <p>Linna ühingute ühtsele põhjale viidud põhikirjades (vt ka punkt 3) on sätestatud äriühingu nõukogu ja juhatuse ülesanded korruptsioonialase ennetustegevuse, siseauditi, sisekontrollisüsteemi toimimise, tehingute seaduslikkuse kontrolli, kõrvaltegevusest teavitamise, huvide konflikti vältimise, töötajate koolitamise ja muude korruptsiooniennetuse meetmete elluviimisel.</p> <p>Linna ühingu juhatuse ja nõukogu kirjalik nõusoleku sisaldab korruptsioonivastase seadusega tutvumise kinnitust.</p>
--	--	---

			<p>Linna ühingute nõukogu töökordades (vt ka punkt 4) on eraldi käsitletud huvide konflikti vältimise reegleid.</p> <p>Korruptsiooniennetuse alased nõuded on sisse kirjutatud ka 2022. aastal Strateegiakeskuse õigusbüroo koostatud juhatuse liikme ametilepingu vormi.</p>
<p>2. Väiksemate või ebaselge eesmärgiga sihtasutuste vajaduse hindamine</p> <p>Tegevused:</p> <p>Analüüsi koostamine ja linnavalitsusele ettepanekute esitamine linna sihtasutuste ja linna osalusega sihtasutuste lõpetamise või ühendamise kohta</p>	<p>Strateegiakeskuse õigusbüroo</p>	<p>2020</p>	<p><u>2. Meede on ellu viidud</u></p> <p>2022. aastal otsustas linnavalitsus oma 30.11.2022 istungil protokolli nr 54 päevakorrapunktis 31 teha täiendavad muudatused linna eraõiguslikes juriidilistes isikutes. Järgnevalt on loetletud kõik linna eraõiguslike ühingute lõpetamise või ühendamise muudatused, mis on tehtud alates tegevuskava kinnitamisest kuni 18.09.2023</p> <p>Linnavolikogu on linnavalitsuse ettepanekul tulenevalt käesolevast meetmest lõpetanud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sihtasutuse Tallinna Arengu- ja Koolituskeskus (Tallinna Linnavolikogu 03.09.2020 otsus nr 69 „Sihtasutuse Tallinna Arengu- ja Koolituskeskus lõpetamine“). Sihtasutus kustutati registrist 16.03.2021. 2. Sihtasutuse Tallinna Televisioon (Tallinna Linnavolikogu 03.09.2020 otsus nr 68 „Sihtasutuse Tallinna Televisioon lõpetamine“). Sihtasutus kustutati registrist 23.03.2021. 3. Sihtasutuse Lutreola (Tallinna Linnavolikogu 17.06.2021 otsus nr 88 „Sihtasutuse Lutreola ja Sihtasutuse Naarits ühinemine“). Sihtasutus Lutreola ühendati Sihtasutusega Naarits. Sihtasutus loeti ühinemisega lõppenuks ning kustutati registrist 11.10.2021.

		<p>4. Tallinna Vee-ettevõtjate Järelevalve Sihtasutus (Tallinna Linnavolikogu 09.03.2023 otsus nr 21 „Tallinna Vee-ettevõtjate Järelevalve Sihtasutuse lõpetamine“). Sihtasutuse likvideerimismenetlus lõppes 2023. aasta septembris.</p> <p>Lisaks on linnavolikogu linnavalitsuse ettepanekul otsustanud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lõpetada osalemise Mittetulundusühingus Keskkonnateenused (Tallinna Linnavolikogu 31.10.2019 otsus nr 139 „Tallinna linna osalemise lõpetamine Mittetulundusühingus Keskkonnateenused“). MTÜ kustutati registrist 21.10.2020). 2. Lõpetada osalemise Mittetulundusühingus Helsinki-Tallinn Euregio (Tallinna Linnavolikogu 26.03.2020 otsus nr 26 „Tallinna linna osalemise lõpetamine Mittetulundusühingus Helsinki-Tallinn Euregio“). MTÜ kustutati registrist 29.04.2021. 3. Lõpetada osalemine Tulundusühistus Eesti Ühistukapital (Tallinna Linnavolikogu 10.12.2020 otsus nr 117 „Tallinna linna osalemise lõpetamine Tulundusühistus Eesti Ühistukapital“). Tulundusühistu Eesti Ühistukapitali liikmed otsustasid lõpetada tulundusühistu 31.12.2020. Ühistu likvideerija kandis 10.10.2022 Tallinna linnale üle likvideeritava ühistu vara jaotusplaaniga ettenähtud 2 845 968 Coop Pank AS-i aktsiat. 4. Ühendada Termaki Autopargi Aktsiaselts ja Tallinna Linnatranspordi Aktsiaselts (Tallinna Linnavolikogu 17.12.2020 otsus nr 127 „Tallinna Linnatranspordi Aktsiaseltsi ja Termaki Autopargi Aktsiaseltsi ühinemisotsus ning Aktsiaseltsi Tallinna Linnatranspord põhikirja kinnitamine“).
--	--	---

			Termaki Autopargi Aktsiaselts loeti ühinemisega lõppenuks ja kustutati registrist 01.04.2021. 1.5. Ühendada Aktsiaseltsi Tallinna Linnahall ja Aktsiaselts Tallinna Tööstuspargid (Tallinna Linnavolikogu 20.04.2023 otsus nr 37 „ Aktsiaseltsi Tallinna Tööstuspargid ja Aktsiaseltsi Tallinna Linnahall ühinemine ning Aktsiaseltsi Tallinna Arendused põhikirja kinnitamine “). Aktsiaselts Tallinna Linnahall loeti ühinemisega lõppenuks ja kustutati registrist 26.06.2023.
<p>3. Nõukogude koosseisude vastavusse viimine äriühingute ja sihtasutuste tegevuse ja suurusega</p> <p>Tegevused:</p> <p>Nõukogude koosseisude analüüsimine ja linnavalitsusele ettepanekute esitamine nõukogu liikmete arvu või juriidilise isiku põhikirja muutmise vajaduse kohta</p>	Strateegiakeskuse õigusbüroo	2020	<p><u>3. Meede on ellu viidud</u></p> <p>Tallinna linna ainuosaluselise äriühingute (2020. aastal) ja sihtasutuste (2021. aastal) põhikirjad on linnavalitsuse ettepanekul viidud ühtsele vormile. Põhikirjades on ühtlustatud juhtimise alused, sh juhtorganite liikmete arv, volituste kestused ja ülesanded. Nõukogu liikmete arv on 3-7.</p>
<p>4. Äriühingute ja sihtasutuste nõukogude töökorra kehtestamine</p> <p>Tegevused:</p> <p>Tallinna Linnavalitsusele kui äriühingu aktsionäri õiguste ja sihtasutuste asutaja õiguste teostajale äriühingute ja sihtasutuste nõukogude töökorra kehtestamiseks esitamine</p>	Strateegiakeskuse õigusbüroo	2020	<p><u>4. Meede on ellu viidud</u></p> <p>Tallinna Linnavalitsuse 20. oktoobri 2021 korraldusega nr 1126 „Tallinna linna äriühingu ja sihtasutuse nõukogu töökorra põhimõtete heakskiitmine“ kiideti heaks Tallinna linna äriühingu ja sihtasutuse nõukogu töökorra põhimõtted ning tehti ühingute nõukogudele ülesandeks kehtestada töökorra põhimõtetele vastavad nõukogu töökorrad hiljemalt 31. detsembriks 2021. Kõigi linna äriühingute ja sihtasutuste nõukogud on linnavalitsuse põhimõtetest lähtuva töökorra kinnitanud.</p>
<p>5. Linna suuremates äriühingutes ühingujuhtimise hea tava põhimõtete juurutamine</p> <p>Tegevused:</p>	Strateegiakeskuse õigusbüroo	2019	<p><u>5. Ülesanne on täidetud</u></p>

<p>Linna suuremates äriühingutes ühingujuhtimise hea tava rakendamise otstarbekuse analüüsimine ja linnavalitsusele ettepaneku esitamine</p>			<p>Ettepanekud linna suuremates äriühingutes ühingujuhtimise hea tava rakendamise otstarbekuse kohta on välja töötatud ja linnavalitsusele esitatud.</p> <p>Linnavalitsus asus 21.10.2020 istungi protokoll nr 56 päevakorrapunkti 23 „Tallinna linna äriühingu ja sihtasutuse juhtorgani liikme tasustamise ja juhatuse liikme valimise põhimõtete heakskiitmine” punktis 4 seisukohale, et Tallinna Strateegiakeskusel (kuni 31.12.2020 Tallinna Ettevõtlusametil) arvestada linna äriühinguid ja sihtasutusi puudutavate regulatsioonide kehtestamisel või muutmisel hea ühingujuhtimise tavaga (kehtivas redaktsioonis punkt 2).</p>
--	--	--	--

Personalipoliitika

<p>6. Ametialastes kuritegudes ja võimu kuritarvitamises süüdimõistetud isikute, kelle karistus ei ole kustunud, ametiisikuna linnaasutustesse ja linna kontrolli all olevatesse juriidilistesse isikutesse tööle mittevõtmine</p> <p>Tegevused: Meedet rakendatakse</p>	<p>Tallinna Strateegiakeskuse linna personaliteenistus, edaspidi <i>personaliteenistus</i></p>	<p>Pidev</p>	<p>6. Meedet rakendatakse pidevalt</p> <p>Täitmine on pidev Tallinna Linnakantselei ja Tallinna Strateegiakeskuse osas.</p> <p>Linnasekretäri 17.05.2023 käskkirjaga nr T-5-1/23/7 on kinnitatud Tallinna Linnakantselei teenistuskohdade loetelu, millega kaasneb ametiseisund. Linnakantsleri 08.09.2023 käskkirjaga nr T-29-1/23/65 on kinnitatud Tallinna Strateegiakeskuse teenistuskohdade loetelu, millega kaasneb ametiseisund.</p> <p>Kontrolli läbiviimiseks ametiseisundit omavate isikute karistatuse osas on korruptsioonivastase seaduse § 3 lg 4 alusel tehtud 2022. a päringud karistusregistrile. Linnakantselei ametiseisundiga teenistujate osas 03.07.2023 kiri nr 2-1.1/480-1 ja strateegiakeskuse ametiseisundiga teenistujate osas 13.09.2023 kiri nr 2-1.1/627-1. Karistusregistrilt on</p>
---	--	--------------	--

			<p>saadud mõlema asutuse kohta vastus, et mitte ühelgi päritud isikul ei ole kehtivaid kriminaalkaristusi.</p> <p>Teenistusse asumisel ametiseisundiga teenistuskohale kontrollitakse karistatust karistusregistrist.</p>
<p>7. Juhtide ja võtmeisikute värbamise ja valiku kvaliteedi parandamine</p> <p>Tegevused:</p> <p>7.1 Juhtide ja võtmeisikute valimise põhimõtete uuendamine</p> <p>7.2 Personaliteenistuse juurde alaliselt tegutseva juhtide ja võtmeisikute tsentraliseeritud värbamisüksuse loomine, mille töösse kaasatakse organisatsiooniväliseid eksperte</p> <p>7.3 Valikukomisjoni liikmete professionaalsuse tagamine</p>	Personaliteenistus	<p>2019</p> <p>Punkt 7.3 pidev</p>	<p><u>7. Meede on ellu viidud p 7.1 ja 7.2 osas, p 7.3 rakendatakse pidevalt</u></p> <p>7.1-7.2 15.02.2021 jõustus linnavalitsuse määrus „Ametnike ja töötajate värbamise ja valiku kord“, mille kohaselt ei määrata valikukomisjoni esimeheks linnavalitsuse liiget või mõnda teist linnavalitsuse või linnavolikogu volituste ajaks ametisse nimetatud ametnikku või töötajat ning ametiasutuse juhi, linnadirektori ja hallatava asutuse juhi valikukomisjoni koosseisu peab kuuluma ka valdkonna ekspert väljastpoolt linnaorganisatsiooni. Asutuse juhi ja linnadirektori värbamise ja valiku korraldab linna personaliteenistus. Korras ette nähtud põhimõtteid on värbamiste juures ka järgitud.</p> <p>7.3 Kõikidesse asutuste juhtide valikukomisjonidesse on kaasatud väliseksperte. Komisjoni liikmetele saadetakse enne komisjonivestlust valikukomisjoni hea tava tutvustus.</p>
<p>8. Juhtide koordineeritud ja süsteemne arendamine</p> <p>Tegevused:</p> <p>8.1 Ühtse linnaorganisatsiooni visiooni ja põhiväärtuste väljatöötamine</p>	Personaliteenistus	2019	<p><u>8. Meede on ellu viidud</u></p> <p>8.1. Visiooni ja väärtuste väljatöötamiseks loodud juhtidest ja võtmetöötajatest linna disainimeeskond esitas 29.08.2019 linnavalitsuse liikmetele ettepanekud linnaorganisatsiooni</p>

<p>8.2 Juhtide järjepideva arendamise mudeli väljatöötamine, mille eesmärgiks on kasvatada juhtide ja võtmeisikute organisatsioonikäitumise oskuste taset</p>			<p>arendamiseks. Ettepanekud töötati välja koostöös disainibürooga Velvet. Disainimeeskonna poolt loodud linnaorganisatsiooni missioon, visioon ja väärtused on sisse viidud Tallinna arengustrateegiasse „Tallinn 2035“ peatükki „Arengustrateegia elluviimine“.</p> <p>8.2. Juhtide arendamiseks pandi koostöös linna direktoritega kokku moodulõppe programm. Oktoobris 2019 alustas pilootprojektina tegevust juhtide kool, kuhu valiti osalejad konkursi korras erinevatest linna asutuste juhtide hulgast. Juhtide kooli pilootprojekt lõppes mais 2020. Edaspidi jätkub 7-osaline juhtide arenguprogramm „Juhtide kool“ kord aastas. Ühel kursusel osaleb paarkümmend linna asutuste eri tasandi juhti. Juhtide kool aitab mõista ja mõtestada juhtimise väljakutseid, mida muutuv ühiskond ja tööturg igapäevaselt pakub.</p> <p>Juhtide kooli kõrval pakutakse alates 2020.aastast linna juhtidele võimalust enesearendamiseks koos individuaalse coachiga.</p> <p>2020. aastal on alustatud juhtide tulemushindamise programmi väljatöötamist. Tulemushindamine uue funktsioonina on lisatud strateegiakeskuse põhimääruses linna personaliteenistuse vastutusvaldkonda. Tulemushindamine aitab kaasa eesmärgikesktele juhtimisele.</p>
<p>9. Analüüsida seadusemuudatuse algatamist, mis võimaldaks omavalitsuse kõrgemate ametiisikute tähtjalist teenistussuhet</p> <p>Tegevused:</p>	<p>9.1 ja 9.2 Personaliteenistus</p> <p>9.3 Tallinna Linnakantselei</p>	<p>2019</p>	<p><u>9. Ülesanne on täidetud</u></p> <p>9.1.- 9.3. Seadusemuudatus esitati septembris 2019 linnavalitsusele. Seadusemuudatuse ettepanekud kiideti linnavolikogus heaks 17.10.2019 (otsus 138). Volikogu otsus edastati</p>

<p>9.1 Sihtgruppide määratlemine, kellele laieneb tähtajaline teenistussuhe</p> <p>9.2 Õiguslike aluste väljatöötamine juhtidega tähtajalise teenistussuhte sõlmimiseks</p> <p>9.3 Seaduse muudatuseettepanekute ja rakendussätete väljatöötamine tähtajalisele teenistussuhtele üleminekuks</p>	<p>linna õigusteenistus, edaspidi <i>õigusteenistus</i></p>		<p>Rahandusministeeriumile. Minister Jaak Aab saatis seadusemuudatuse ettepanekutele eitava vastuse (14.11.2019 kiri nr 12.4-7/6477-2).</p> <p>Õigusteenistusega läbi räägitult saadetud J. Aabi kirja vastuse koostajatele Rahandusministeeriumis küsimus selgitada ATS § 23 lg 2 p 2 s.t kas selle alusel on asutuste põhimäärustes võimalik määratleda kohaliku omavalitsuse eripärast ja juhtimisvajadustest tulenevalt tähtajaline (5 a) teenistus.</p> <p>Rahandusministeerium ei näe võimalust ATS § 23 lg 1 p 2 alusel juhi ametikohta tähtajalisena luua, kuna see näeb ette töö ajutise iseloomu. Juhi puhul tähendaks, et juhtimisel oleva asutuse või üksuse töö on ajutine.</p> <p>Ülesannet saab edaspidi töös hoida linnavalitsuse esindaja uue KOKS eelnõu koostamise käigus.</p>
<p>10. Teenistujate teenistuskohale vastavuse kontrolli täpsem reguleerimine</p> <p>Tegevused:</p> <p>Analüüsida teenistujate värbamisel teenistuskohale vastavuse täpsema kontrolli võimalusi ja vajadusel töötada välja täiendav regulatsioon</p>	<p>Personaliteenistus</p>	<p>2019</p>	<p><u>10. Meede on ellu viidud</u></p> <p>Vt ka punkt 6. Linnavolikogu 21.03.2013 määrust nr 18 „Korruptsioonivastase seaduse rakendamine“ on kavas muuta ja kehtestada uues redaktsioonis. Uus KVS rakendamise kord on linna sisekontrolöri teenistuse poolt ette valmistatud.</p> <p>KVS § 3 lg 4 järgi saab KOV asutus kontrollida, et tema nimel, ülesandel või järelevalve all ei täida teenistuses olles või lepingu alusel avalikku ülesannet ametiisik, kellel on karistus loetletud kuritegude eest, punktis 6 tegevus täpsemalt kirjeldatud ja toimub.</p>

			<p>Ametnike osas saab kontrollida teenistusse asumisel kas karistusregistri kaudu või teenistusse asuja omakäelise kinnitusega, et isik vastab ATS § 14 ja 15 esitatud nõudmistele.</p> <p>Muud taustakontrolli saab teha läbi teenistusse asuja antud soovitajate või tema nõusolekul. See toimub.</p> <p>Värbamise ja valiku korda on lisatud säte „Asutuse selleks volitatud isik kontrollib korruptsioonivastase seaduse § 3 lõikest 4 ja ametikoha puhul ka avaliku teenistuse seaduse § 15 punktidest 1 kuni 3 lähtudes karistusregistrist kandidaadi karistatust.“</p> <p>Taustakontrolliks üldisemalt on vajalik seadusest tulenev alus. Riigikogu menetluses oli mõni aeg tagasi taustakontrolli seadus, mida vastu ei võetud. Ilma seadusliku aluseta ei saa paljusid aspekte kontrollida.</p>
--	--	--	--

Linnameedia ja teavituskampaaniad

<p>11. Reeglite kehtestamine ja nende järgimine, et linnameedia oleks poliitiliselt tasakaalustatud ja tagaks võrdsed võimalused ning et seda ei kasutataks valimisreklaamiks</p> <p>Tegevused:</p> <p>Meede oli rakendatud juba tegevuskava heakskiitmise ajal</p>	<p>Tallinna Strateegiakeskuse linna kommunikatsiooni-teenistus, edaspidi <i>kommunikatsiooni-teenistus</i></p>	<p>Pidev</p>	<p><u>11. Meedet rakendatakse pidevalt</u></p> <p>Linnavalitsus kinnitas 3. märtsi 2021 istungil kohaliku omavalitsuse volikogu valimise kampaania kajastamise põhimõtted 2021. aastal Tallinna linnameedias (https://teele.tallinn.ee/documents/107681/view#preview).</p> <p>Eneseregulatsiooni kohaselt oli aktiivsel valimisperiodil keelatud linnameedias avaldada valimistel kandideerijate artikleid, juhtkirju, arvamusküsimusi ning fotosid ja muid isikustatavaid</p>
--	--	--------------	--

			<p>kujunduselemente. Kandidaatel ei olnud lubatud tegutseda linnameedias saatejuhtide, kommentaatorite, reporterite ega saadete püsikülalistena.</p> <p>Kandidaatide esinemine linnameedias oli lubatud juhul, kui see oli teema käsitlemisel vajalik ning seotud kandidaadi igapäevatööga, seejuures tuli hoiduda valimisagitatsioonist.</p> <p>Valimisel osalevate erakondade, programmide ning kandidaatide tutvustamisel pidi lähtuma tasakaalustatuse põhimõttest.</p> <p>Kuigi põhimõtted kehtestati aktiivse valimisperioodi ajaks, mis on alates kandidaatide registreerimise viimasest päevast kuni valimispäevani, hakati eneseregulatsiooni rakendama pärast suvepuhkusi.</p> <p>Meedet rakendati ka 2023. aasta Riigikogu valimiste eel.</p>
<p>12. Avaliku raha eest tellitavates linna teavituskampaaniates poliitreklaamist hoidumine</p> <p>Tegevused:</p> <p>Meede oli rakendatud juba tegevuskava heakskiitmise ajal</p>	<p>Kommunikatsiooniteenistus</p>	<p>Pidev</p>	<p><u>12. Meedet rakendatakse pidevalt</u></p> <p>2023. aastal tellis linna kommunikatsiooniteenistus teavituskampaaniat nelja tegevusega seonduvalt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanasadama trammi ja teiste tänavate ehitustööd ja nendega seonduvad liiklusmuudatused. • Koostöös Rohelise pealinna kommunikatsioonimeeskonnaga tarbimise vähendamisele suunatud kampaania noortele. • Tallinna kaasava eelarve teavituskampaania ja hääletus. • Ööbussid.

			Üheski teavituskampanias ei olnud esindatud poliitilised seisukohad ega poliitikud.
--	--	--	---

Sisekontrollisüsteem

<p>13. Sisekontrollisüsteemi tugevdamise ja ühtsetele rahvusvahelistele IIA (<i>Institute of Internal Auditors</i>) standarditele vastava siseauditisüsteemi arendamise jätkamine</p> <p>Tegevused:</p> <p>IIA siseauditi standarditele vastava hindamis- ja kontrollisüsteemi edendamine</p>	<p>Tallinna Linnakantselei linna sisekontrolöri teenistus, edaspidi <i>sisekontrolöri teenistus</i></p>	<p>Pidev</p>	<p><u>13. Meedet rakendatakse pidevalt</u></p> <p>Tallinna linnas rakendatakse peamise hindamis- ja kontrolliraamistikuna internset haldusjärelvalvet, mille raames toimetatavate plaaniliste tööde protsess on üles ehitatud IIA standarditest lähtuvalt, ning nende läbiviimisel püüeldakse IIA standardite ja parima praktika maksimaalse järgimise poole. Samuti on linn pidanud oluliseks suurendada linnavolikogu revisjonikomisjoni võimekust, mistõttu on revisjonikomisjoni teenindava ja toetava üksuse (Linnavolikogu Kantselei kontrollitalitus) koosseis uuendatud ja mehitatud valdavalt siseaudiitori kutset omavate kogenud spetsialistidega.</p> <p>Ühtlasi on Tallinna Linnakantselei võtnud eesmärgiks taastada linna sisekontrolöri teenistuse koosseisus eraldiseisev siseauditi üksus (eeldatavalt kavandatava KOKS muudatuste paketi jõustumisel või hiljemalt 2025.a jaanuarist).</p>
<p>14. Siseauditeerimise juhtimise ja korraldamise põhimõtete ning rakendamise korra uuendamine</p> <p>Tegevused:</p> <p>Sisekontrolli, haldusjärelvalve ja auditeerimise regulatsioonide ja juhendite uuendamine</p>	<p>Sisekontrolöri teenistus</p>	<p>2020</p>	<p><u>14. Meede on valdavas osas ellu viidud.</u></p> <p>Ülesande täitmiseks on uues redaktsioonis kehtestatud Tallinna Linnakantselei (ka linna sisekontrolöri teenistuse) ja paljude teiste ametiasutuste põhimäärused; uuendatud linna äriühingute ja sihtasutuste põhikirjad, kus on sätestatud juhatuse kohustus tagada sisekontrollisüsteemi toimimine ja korraldada korruptsiooniennetust ning nõukogu ülesanne</p>

			<p>korraldada tehingute seaduslikkuse kontrollimist ja siseauditialast tegevust.</p> <p>Lähtuvalt KOKS eksperdikomisjoni poolt läbiviidud kohaliku omavalitsuse korralduse revisjonist valmistati ette ka linna siseauditi valdkonda korrastav õigusaktide eelnõude pakett. Paraku langes seaduseelnõu 626 SE Riigikogu koosseisu vahetumisega menetlusest välja, mistõttu korrigeeriti 2023.aastal linna põhimääruse muudatuse eelnõud ja seda täiendavat rakendusakti kavandit nii, et kavandatav regulatsioon vastaks nii kehtiva KOKS nõuetele kui oleks kooskõlas ka KOKS eksperdikomisjoni ettepanekutega (vt vastav KOKS muutmise eelnõu). Nimetatud linna põhimääruse muutmise eelnõu on menetluses.</p>
<p>15. Sisekontrolli eest vastutava isiku töölevõtmise kohustuse ettenägemine alates asutuse teatud suurusest</p> <p>Tegevused:</p> <p>Sisekontrolli tugisikute vajaduse analüüsimine</p>	Sisekontrolõri teenistus	2020	<p><u>15. Ülesanne on täidetud.</u></p> <p>Vastav analüüs tehti valdkonna dokumentatsiooni korrastamise raames ning kooskõlastati erinevate osapooltega.</p> <p>Sisekontrolli tugisiku / kuraatori nimetamine on soovitatav suuremates ning teatud spetsiifikaga asutustes (eelkõige kultuuri- ja spordiasutuste puhul). Kuraatori nimetamist pole siiski otstarbekas kohustusena määratleda, kuna paljudel juhtudel tuleb juhataja nende ülesandega ise toime ning asutuses pole ka sobilikku töötajat võtta, mistõttu tähendaks see uue töötaja värbamist, mis suurendaks märgatavalt kulusid, kuid ei annaks võrreldavat kasutegurit.</p>
<p>16. Linnaeelarves täiendavate vahendite kavandamine väliste auditeerimis- ja hindamisteenuste tellimiseks</p> <p>Tegevused:</p>	Tallinna Strateegiakeskuse linna finantsteenistus,	Pidev	<p><u>16. Meedet rakendatakse pidevalt</u></p> <p>Linna eelarves on püsivalt kavandatud vahendid asjatundliku ning objektiivse auditeerimisteenuse</p>

Linnaelarvesse rahaliste vahendite planeerimine auditeerimis- ja hindamisteenuste tellimiseks	edaspidi <i>finantsteenistus</i>		sisseostuks. Vastav põhimõte kajastub ka linna eelarvestrateegias. 2023. aastaks on kavandati siseauditi teenuse tellimiseks summas 34 000 eurot. Paraku ostumenetlus nurjus, kuna võimalikel teenuse osutajatel ei olnud vaba tööjõuressurssi. 2024. aastaks on vahendeid kavandatud taas summas 34 000 eurot.
<p>17. Linna ametiasutuste iga-aastase riskide hindamise süsteemi mitmekesistamine</p> <p>Tegevused:</p> <p>17.1 Valdkondlike riskide süvendatud analüüsi ja hindamise läbiviimine pilootprojektina</p> <p>17.2 Teiste alternatiivsete riskihaldusmeetmete kasutamise kaalumine, arvestades asutuste spetsiifikat, ning kaasates selleks oskusteavet väljastpoolt linnasüsteemi</p>	Sisekontrolöri teenistus	Pidev	<p><u>17. Meedet rakendatakse pidevalt</u></p> <p>17.1 Meede on ellu viidud (2021.a koostöös TLPA-ga). Tegemist on üsna töömahuka meetodiga, mille kasutamist võib edaspidi kaaluda linnaosavalitsuste vms ühetüübiliste asutuste puhul.</p> <p>17.2 Meede on ellu viidud, kuid peame oluliseks ka edaspidi uuenduslike meetmete katsetamist.</p> <p>2023. a valmis 2022.a vahenditest tellitud „Tallinna Linnakantselei pettuse- ja korruptsiooniriskide analüüs“ (koostaja Ernst & Young Baltic AS). Lisaks kohandati näidisprobleemide loeteluga riskide hindamise töövahendit spetsiaalselt korruptsiooniriskide tarbeks.</p> <p>Samuti testiti 2023. aastal juhtimistarkvara (PlanPro) riskijuhtimise mooduli sobivust linna vajadustega. Vastava pilootprojekti viis läbi Tallinna Linnavaaramet.</p>

Linnavara

<p>18. Tallinna linna kinnisvarapoliitika kujundamine, mis määratleb linna jaoks olulise vara koosseisu, vara omandamise ja müümise põhimõtted, vara kasutusse andmise üldpõhimõtted ning suunised vara haldamiseks (parendamiseks ja säilitamiseks)</p>	Tallinna Linnavaaramet, edaspidi <i>linnavaaramet</i>	2021	<p>18. Kinnisvarastrateegia kujundamine toimub linna arengudokumentide väljatöötamise ja rakendamise raames.</p> <p>*Vt punkti 18 täiendavaid selgitusi käesoleva aruande lõpus.</p>
---	---	------	--

<p>Tegevused:</p> <p>Kinnisvarastrateegia väljatöötamine ja esitamine linnavalitsusele</p>			
<p>19. Linnale kuuluva varaga seotud õigusaktide ja kordade korrastamine ja koondamine</p> <p>Tegevused:</p> <p>19.1 Linnavara valitsemise õigusregulatsiooni kaasajastamine ja koondamine ühtsesse dokumenti</p> <p>19.2 Linnavara kasutamise ja käsutamise õigusregulatsiooni kaasajastamine ja koondamine ühtsesse dokumenti</p>	<p>Linnavaraamet</p>	<p>Punkt 19.1 2019</p> <p>Punkt 19.2 2020</p>	<p>19. Ülesanne on täidetud. Eelnõud esitatakse linnavalitsusele peale KOKS muudatuste jõustumist.</p> <p>19.1 ja 19.2 Linnavara regulatsiooni korrastamiseks ja kodifitseerimiseks koostatud linnavolikogu määruse „Linnavara valitsemise alused“ ja linnavalitsuse määruse „Linnavara omandamise, kasutamise ja käsutamise kord“ eelnõud on koostatud ja valmis esitamiseks linnavalitsusele.</p> <p>Õigusteenistuse ettepanekul ja abilinnapea nõusolekul muudeti kavandatava õigusregulatsiooni struktuuri lähtuvalt KOKS-i muutmise kavatsusest. Õigusloome protsessi ajal esile kerkinud kiireloomuliste muudatuste vajaduse lahendamiseks on kehtivat regulatsiooni täiendatud lähtuvalt eelnõu põhimõtetest. KOKS muudatuste jõustumine on edasi lükkunud ja sellest tulenevalt on ootel ka nimetatud eelnõude esitamine linnavalitsusele.</p> <p>Jätkuvalt ootame KOKS muudatuse vastuvõtmist. Eelnõu langes esimesel lugemisel Riigikogu menetlusest välja seoses koosseisu muutumisega. Eelnõu koostaja sõnul esitatakse eelnõu Riigikogu uuele koosseisule menetlemiseks. Kehtiva KOKS § 34 lõike 2 kohaselt kehtestab linnavara valitsemise korra volikogu. KOKS muutmise eelnõu „Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seaduse</p>

			<p>eelnõu“ (626 SE), millega soovitakse täpsustada KOKS § 34 lõikes 2 sisalduva volitusnormi sõnastust ning sõnastada see järgmiselt: „Valla või linna vara valitsemise alused ja korra kehtestab volikogu määrusega, milles võib volitada vara valitsemise täpsemate tingimuste ja menetlusnõuete kehtestamise valitsusele.“</p> <p>Eelnõuga muudetak KOKS § 34 lõike 2 muudatus näeb ette, et volikogu kehtestab vara omandamise, valdamise, kasutamise ja käsutamise alused ning nimetatud alustes saab volikogu volitada linnavalitsust kehtestama erinevaid täpsustatud tingimusi ja kordasid.</p>
<p>20. Linnale kuuluva ärikinnisvara (so vara üürileandmise eesmärgil valdamise) etapiviisiline tsentraliseerimine Tallinna Linnavaraametisse</p> <p>Tegevused:</p> <p>Kinnisvara valitsemise tsentraliseerimine lähtuvalt kinnisvarastrateegiast</p>	<p>Linnavaraamet</p>	<p>2019-2024</p>	<p>20. Tsentraliseerimine on seotud kinnisvarastrateegiaga (vt p 18) ja kinnisvara haldamise analüüsi tulemusega (p 24).</p> <p>2022. aastal lisandus LVA valitsemisele Linnavolikogu ja Lasnamäe LOV administratiivhooned. Koostatud ja linnavalitsusele esitatud on LOV ja lasteaedade (investeeringuobjektid) vara konsolideerimise ettepanekud (p 24).Vara täiendavas ulatuses tsentraliseerimist ei ole toimunud. LVA on esitanud seonduvaid personalitaotlusi jm seonduvat.</p> <p>LVA on koostanud ajakava kinnisvara haldamise tsentraliseerimiseks ning esitanud omapoolsed ettepanekud finantsteenistusele ja linnavalitsusele. Samuti on linnavaraamet esitanud 2024. aasta eelarve projekti tsentraliseerimise eelarvelised vahendid. Linnaosavalitsuste vara osas on vaja saavutada veel konkreetsed kokkulepped.</p>

<p>21. Linnavara kasutusse andmise tingimuste analüüs</p> <p>Tegevused:</p> <p>21.1 Linnavara kasutusse andmise õigusregulatsiooni muutmine</p> <p>21.2 E-oksjonikeskkonna rakendamine</p>	Linnavaraamet	<p>Punkt 21.1 2020</p> <p>Punkt 21.2 2021</p>	<p><u>21.Ülesanne on täidetud p 21.1 osas, meede on ellu viidud p 21.2 osas</u></p> <p>21.1 Tingimuste analüüs toimub kodifitseerimise käigus (p 19).</p> <p>21.2 E-oksjonikeskkonna rakendamiseks vajalikud toimingud on lõpule viidud. Oksjonikeskkond toimib ja seda rakendatakse. E-oksjonikeskkond Osta.ee on linna ametiasutuste ja linnaosa valitsuste poolt aktiivselt kasutusele võetud ning alates kasutusele võtmisest käesoleva aasta juunist on keskkonna kaudu läbi viidud 11 edukalt lõppenud oksjonit (sh 7 üürile andmist ning 4 vallasasja müüki). Linnavaraamet nõustab ameteid ja LOVE oksjonikeskkonna kasutamist puudutavates ning elektrooniliste enampakkumiste korraldamise haldusaktide eelnõudega seotud küsimustes.</p>
<p>22. Kinnisvara kasutuslepingute tingimuste täiendamine asjakohaste õiguskaitsevahenditega</p> <p>Tegevused:</p> <p>Linnavara kasutusse andmise õigusregulatsiooni muutmine</p>	Linnavaraamet	2020	<p><u>22. Ülesanne on täidetud</u></p> <p>Toimub koos kodifitseerimisega (p 19.2)</p>
<p>23. Kinnisvara kasutusse andmisel efektiivsete meetmete rakendamine lepingutes sätestatud kohustuste (investeermiskohustus, kasutusotstarbe järgimine jms) üle järelevalve teostamiseks</p> <p>Tegevused:</p> <p>Linnavara kasutusse andmise õigusregulatsiooni muutmine</p>	Linnavaraamet	2020	<p><u>23. Ülesanne on täidetud</u></p> <p>Toimub koos kodifitseerimisega (p 19.2).</p>
<p>24. Analüüsi läbiviimine linna asutuste (sh haridus-, spordi-, sotsiaal- ja kultuuri- jt asutuste) kinnisvara haldamise tsentraliseerimiseks Tallinna Linnavaraametisse või vastava ametiasutuse tsentraalsesse kompetentsikeskuse</p>	<p>Punkt 24.1 Linnavaraamet</p> <p>Punkt 24.2 Tallinna Strateegiakeskuse</p>	2021	<p>24.1 Analüüsi teostatakse vastavalt konsolideerimise tegevuskavale. Muuhulgas lähtutakse kinnisvarastrateegiast (p 18).</p> <p>Seisuga 31.12.2022 kuulus linnale kokku 1049 hoonet ja 5292 kinnisasja (sellest 4726 kinnistut,</p>

<p>Tegevused:</p> <p>24.1 Kinnisvarastrateegia väljatöötamisel analüüsi läbiviimine linna asutuste kinnisvara haldamise tsentraliseerimise võimaluste ja otstarbekuse osas</p> <p>24.2 Tsentraalse linna asutuste ruumide broneerimise infosüsteemi kasutusele võtmine</p> <p>24.3 Teenuste hindade kehtestamise ühtsete aluste ja põhimõtete väljatöötamine (sh omahinna arvestus, müügihinna määramine sihtgruppide jms lõikes).</p>	<p>linna digiteenistus, edaspidi <i>digiteenistus</i></p> <p>Punkt 24.3 finantsteenistus</p>	<p>562 korteriomandit ja 4 hoonestusõigust). LVA valitses seisuga 01.01.2023 Tallinna linna hoonetest kokku 149 hoonet (14%) ja kinnistutest 411 kinnistut (7,8%). Alates 2019. aastast on konsolideeritud 91 hoonet, netopindalaga 129 687,6 m².</p> <p>Kinnisvara haldamise (korrashoiuteenuse) koondamise eesmärgil on LVA võtnud valitsemisele Tallinna Linnavolikogu ja Lasnamäe LOV haldushooned ning alustanud haridusvaldkonna investeeringuobjektide konsolideerimisega.</p> <p>Linnavalitsusele on esitatud ettepanek kinnisvara konsolideerimiseks 2022–2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kõik linnale kuuluvad eluruumid; - Mustamäe, Kristiine, Nõmme ja Pirita linnaosa äriruumid; - linnale kuuluvad esindushooned (v.a. Haabersti ja Kesklinna administratiivhooned); - haridusasutuste investeeringuobjektid. <p>Kaardistatud on kõnealuse etapi ressursivajadus ja struktuurimuudatus, mis toetab konsolideerimise elluviimise järgmist etappi.</p> <p>LVA on koostanud kava vara tsentraliseerimiseks. Kava on koostatud halduse tsentraliseerimiseks aastatel 2024-2027. Strateegiline kava on saanud osalise kinnituse. Kokkulepe on Tallinna Haridusameti objektide osas. 2024. aastal on plaanis konsolideerida Tallinna Haridusameti investeeringuobjektid (v.a koolid) ja kokkulepitud kava alusel valitud lasteaiad. Mustamäe, Kristiine, Nõmme ja Pirita linnaosade äriruumide</p>
--	--	---

			<p>tsentraliseerimise osas tuleb linnaosadega saavutada kokkulepped.</p> <p>Strateegia on tihedalt seotud kinnisvarapoliitika põhimõtete kujundamisega ja eelmärgitud linnavara arengukavaga.</p> <p>Seonduvalt ehitamise ja haldamise tsentraliseerimisega ning linnasisese kasutusse andmisega järgib LVA käibemaksu osas finantsteenistuse juhiseid, mille alusel saab LVA küsida enda bilansis olevatelt investeeringuobjektidelt käibemaksu tagasi, kui esitab üüriarve rentnikule.</p> <p>24.2 Infosüsteem ei ole välja töötatud, kuna projektil puudub omanik ja hallatavad asutused ei ole projektist huvitatud. Tegevusega alustamiseks peab linnavalitsus otsustama, kas selle omanik võiks olla LVA, samuti oleks võimalik kitsendada teema ühele haldusalale (haridus) ja leida vastutaja sealt.</p> <p>24.3 Arvestades Strateegiakeskuse loomisega 01.01.2021 selgub ka teenuste hindade kehtestamise ühtsete aluste ja põhimõtete väljatöötamise (sh omahinna arvestus, müügihinna määramine sihtgruppide jms lõikes) aeg ja selle eest vastutav teenistus.</p>
--	--	--	---

Mittetulundustegevuse toetamine

<p>25. Mittetulundustegevuse toetuste määramise protsessi ja reeglistiku uuendamine, tagamaks kõikide linnaeelarve vahendite arvelt antavate toetuste taotlemise ja eraldamise</p>	<p>Finantsteenistus</p>	<p>2020</p>	<p><u>25. Meede on ellu viidud.</u></p>
--	-------------------------	-------------	--

<p>vastavuse linna õigusaktidega kehtestatud mittetulundustegevuse toetuste menetlemise üldistele nõuetele ja tingimustele (sh vormikohane taotlus, eelarve jm dokumendid)</p> <p>Tegevused:</p> <p>Ühtsete põhimõtete väljatöötamine toetuste taotlemiseks ja andmiseks (sh tegevustoetused, sihtotstarbelised toetused ja muul viisil toetamine)</p>			<p>Uus mittetulundustegevuse toetuse andmise kord on kehtestatud Tallinna Linnavolikogu 26.08.2021 määrusega nr 18 ja jõustus 01.01.2022. Tallinna Linnavolikogu 02.11.2022 määrusega nr 33 on kehtestatud mittetulundustegevuse toetuse määramise lisatingimused.</p>
--	--	--	--

Riigihanked

<p>26. Hangete tsentraliseerimise jätkamine ning väljaspool hankekeskust läbiviidatavate riigihangete mahu vähendamine</p> <p>Tegevused:</p> <p>Selliste valdkondade hangete tsentraliseerimine, mis ei hõlma kõiki linna asutusi, kuid hõlmavad piisavalt hulgal linna asutusi ja millega kaasneb linnale kasu tsentraliseerimisest</p>	<p>Finantsteenistus</p>	<p>Pidev</p>	<p><u>26. Meedet rakendatakse pidevalt</u></p> <p>Strateegiakeskuse poolt keskselt läbiviidavate riigihangete väljaselgitamise ja valdkondade laiendamise tegeletakse pidevalt. Lisaks täiendati Tallinna hankekorras keskse hankimisega seotud regulatsiooni.</p> <p>2023.aastal viidi läbi järgmised kesksed hanked:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Postiteenuse tellimine; 2) Kirjalik tõlketeenus; 3) Ajakirjanduslike tekstide ja refereeritud tekstide tõlkimine eesti keelest vene keelde; 4) Kütuse ostmine; 5) Majapidamispaberi, koristusvahendite- ja tarvikute ostmine 6) Reisibürooteenuste tellimine. 7) Elektrienergia ostmise dünaamilise hankesüsteemi (DHSi) loomine ja DHSi alusel seotud hanke korraldamine; 8) Alustati ürituste tehnilise produktsiooni riigihanke ettevalmistamist ja tehnilise kirjelduse koostamist.
---	-------------------------	--------------	---

			<p>Lisaks korraldati Strateegiakeskuse ja linnakantselei ühine hange meenete ostmiseks.</p> <p>2024. aastal on kavas järgmised kesksed hanked:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) elektrienergia ostmine (DHSi alusel seotud hange); 2) ürituste tehniline tootmine; 3) kontoritarvete ostmine; 4) cateringi teenuse tellimine; 5) toonerite ostmine; 6) mööbli ostmine; 7) ehituskaupade ostmine.
<p>27. Ühtse ostukeskuse loomise kaalumise ning hallatavate asutuste pädevusse üksnes alla hankemäära jäävate ostumenetluste jätmise</p>	<p>Finantsteenistus</p>	<p>Pidev</p>	<p><u>27. Meedet rakendatakse pidevalt</u></p> <p>Alates 01.01.2023 osutab hankekeskus riigihangete korraldamise teenust ka Tallinna Linnakantseleile ja kõikidele Tallinna Strateegiakeskuse teenistustele (välja arvatud ettevõtlusteenistus).</p> <p>01.01.2024 seisuga osutatakse riigihangete korraldamise teenust:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kõikidele Strateegiakeskuse teenistustele (digiteenistus, ettevõtlusteenistus, finantsteenistus, kommunikatsiooniteenistus, personaliteenistus, strateegilise planeerimise teenistus); 2) Tallinna Linnakantseleile ja Tallinna Linnaarhiivile; 3) Kultuuri- ja Spordiametile ning ameti hallatavatele asutustele.

			2024. aastal on kavas analüüsida linnaosade hanketegevust (sh riigihangete registris läbi viidud riigihanke menetluste arvu) ja alustada vajalike ettevalmistuste tegemist linnaosade valitsustele riigihangete korraldamise teenuse osutamiseks.
28. Korruptsioonivastaste standardklauslite hankelepingutesse lisamise kaalumise Tegevused: Juhiste väljatöötamine ja lepingute vormide täiendamine	Finantsteenistus Õigusteenistus	2019	<u>28. Meede on ellu viidud</u>

Huvide konflikt, huvide deklareerimine ja taandamine

29. Linna ametiisikutele huvide konflikti vältimise reeglite täpsustamine (sh taandamise kord) Tegevused: Huvide konflikti vältimise reeglite (sh taandamise korra) täpsustamine	Sisekontrolöri teenistus	Pidev	<u>29. Meedet rakendatakse pidevalt</u> Huvide konflikti vältimise reeglite täpsustamiseks on vastavad sätted sisse viidud uude volikogu määruse „Korruptsioonivastase seaduse rakendamise kord“ eelnõusse. Sisekontrolöri teenistus on eelnõu ette valmistanud ja see esitatakse õigusaktide infosüsteemi Teele kaudu linnavolikogule kehtestamiseks. Sama meetme teise etapina viivad asutused vastavad reeglid sisse oma korruptsiooni ennetamise juhenditesse. Linna sisekontrolöri teenistus on koostanud linnakantselei korruptsiooni ennetamise juhendi, milles on sätted huvide konflikti vältimise kohta. Kõnealune juhend on kasutatav näidiseks ka teiste linna organisatsiooni ametiisikute huvide konflikti vältimiseks.
---	--------------------------	-------	---

<p>30. Regulaarsete korruptsioonialase teadlikkuse tõstmise koolitustega jätkamine</p> <p>Tegevused:</p> <p>Meedet rakendatakse</p>	<p>Sisekontrolöri teenistus</p>	<p>Pidev</p>	<p><u>30. Meedet rakendatakse pidevalt</u></p> <p>1. 03.10.2023 viis menetlusosakonna juhataja V. Mihelson läbi korruptsiooni ennetamise meetmete rakendamise teemalise sissejuhatava infotunni linna ainuosaluselise äriühingute ja sihtasutuste juhtidele, sest alates 2023. aastast on ÄÜde ja SAde korruptsiooni ennetamise meetmete rakendamise koordineerimine sisekontrolöri teenistuse menetlusosakonna ülesanne. Planeeritud on viia 2024. aastal läbi neli praktiliste juhiste infotundi ÄÜdele ja SAdele.</p> <p>2. 19.10.2023 korraldati korruptsioonivastase seaduse koolitus linna organisatsiooni ametnikele ja töötajatele (lektor T. Oppi).</p> <p>3. 06.11.2023 korraldati korruptsioonivastase seaduse koolitus SAde ja ÄÜde juhtidele (lektor T. Oppi).</p>
<p>2. Korruptsiooni ennetamiseks kohustusliku e-õppe rakenduse koos testiga juurutamine uutele töötajatele ning olemasolevatele töötajatele perioodiliseks läbimiseks</p> <p>Tegevused:</p> <p>2.1 E-õppe rakenduse loomise/tellimise võimaluste analüüsimine</p> <p>2.2 Korruptsiooni ennetamise teemaline e-õppe loomine/tellimine ja juurutamine linna organisatsiooni ametiisikutele</p>	<p>Sisekontrolöri teenistus</p>	<p>2020</p>	<p><u>31. Meede on ellu viidud</u></p> <p>Korruptsioonivastase seaduse videokoolitus ning Justiitsministeeriumi e-õppe kursus „Korruptsiooni ja huvide konflikti vältimine avalikus sektoris“ on saadaval linna siseveebi korruptsioonivastase tegevuse osas. E-õpe on edastatud kõigile linna organisatsiooni ametiisikutele.</p>

Kingitused

<p>3. Asutuste sisemiste regulatsioonide täiendamine teenistusülesannete täitmisega seotud kingituste ja soodustuste hea tava rakendamise sätetega</p> <p>Tegevused:</p> <p>3.1 Tallinna Linnavolikogu 21. märtsi 2013 määruse nr 18 „Korruptsioonivastase seaduse rakendamine” täiendamine teenistusülesannete täitmisega seotud kingituste ja soodustuste hea tava rakendamise põhimõtetega</p> <p>3.2 Linna asutuste sisemiste regulatsioonide täiendamine ametnikueetika nõukogu poolt 2. mail 2018 heaks kiidetud „Teenistusülesannetega seotud kingituste ja soodustuste hea tava” rakendamise sätetega</p>	<p>Punkt 32.1 Sisekontrolöri teenistus</p> <p>Punkt 32.2 Linna ametiasutused</p>	<p>Punkt 32.1 2020</p> <p>Punkt 32.2 2021</p>	<p><u>32. Ülesanne on täidetud</u></p> <p>32.1 Tallinna Linnavolikogu määruse eelnõu „Korruptsioonivastase seaduse rakendamise kord” on ette valmistatud ja sellesse on lisatud soodustusi ja korruptiivset tulu käsitlevad sätted.</p> <p>32.2 Asutuste sisemiste regulatsioonide täiendamise juhised on antud punktis 32.1 nimetatud eelnõus. Koostatud on korruptsiooni ennetamise juhendi näidis, milles on käsitletud teenistusülesannetega seotud kingituste ja soodustuste hea tava rakendamist. Linna ametiasutustele ja linna äriühingutele ning sihtasutustele on antud selgitused, kuidas rakendada KVS korruptiivse tulu vältimise sätteid.</p>
--	--	---	--

Kahtluste kontrollimine

<p>4. Õigusrikkumistele viitavate vihjete kontrollimise ja vilepuhujate konfidentsiaalsuse tagamise reguleerimine</p> <p>Tegevused:</p> <p>Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2018/0106 (COD) rakendamiseks antavate siseriiklike õigusaktide alusel vajalike linna õigusaktide kehtestamine</p>	<p>Sisekontrolöri teenistus</p>	<p>2021</p>	<p><u>33. Ülesanne on täidetud</u></p> <p>Vihjete andmist ja teavitaja kaitset reguleerib Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 23. oktoobri 2019 direktiiv nr (EL) 2019/1937 liidu õiguse rikkumisest teavitavate isikute kaitse kohta. Direktiivi rakendamiseks välja töötatud rikkumisest teavitaja kaitse seaduse eelnõu on siiani Riigikogus menetlemisel.</p> <p>Tallinna linn on teinud ettepaneku seaduseelnõu muutmiseks, et linnal oleks võimalik kehtestada organisatsiooniülene ühtne sisemine teavituskanal, mis oleks teavitajale usaldusväärne ja võimaldaks paremini tagada teavituste professionaalse menetlemise ja teavitaja konfidentsiaalsuse. Sisekontrolöri teenistus tegeleb direktiivi</p>
---	-------------------------------------	-------------	--

			rakendamiseks vajalike ettevalmistustega (kavandatud on eelarvevahendid, läbi räägitud infotehnoloogiliste lahenduste osas, ette valmistatud rikkumisest teavitamise sise-eeskirja projekt.)
<p>34. Teenistujate e-kirjade, telefonide ja interneti kasutamise kontrollimise täpsem reguleerimine</p> <p>Tegevused:</p> <p>Valdkonda reguleerivate kehtivate kordade täiendamise vajaduse analüüsimine ja vajadusel regulatsioonide täiendamine/muutmine</p>	Sisekontrolöri teenistus	2020	<p>34. <u>Meede on ellu viidud</u></p> <p>Linna infotehnoloogiliste vahendite kasutamise reeglid on kehtestatud linnapea 19.04.2022 käskkirjaga T-4-1-22/10.</p>

***Punkti 18 täiendavad selgitused:**

Linnavara hoidmine ja arendamine on „Tallinn 2035“ arengustrateegia tegevusvaldkond. Koostöös Tallinna Strateegiakeskuse linna strateegilise planeerimise teenistusega moodustati töörühm, kelle ülesandeks on koostada valdkonna arengukava. Esimese etapi raames koostas LVA eelnõu „Tallinna linnavara hoidmise ja arendamise valdkonna arengukava 2035“ koostamise algatamine ja lähteülesande kehtestamine, mille on heaks kiitnud linnavalitsus. Eelnõu esitati linnavolikogule kehtestamiseks 02.11.2023 istungil. Kõnealune arengukava annab ülevaate kinnisvara hetkeseisust ja tulevikuvaate, samuti analüüsib otsustamise protsessi. Arengukava koostamiseks on kavandatud 18 kuud.

Olulise vara koosseisu määratlemise eelduseks on linna ametite arengudokumendid, mis määratlevad valdkondliku vajaduse. Hetkel vajalikud arengudokumendid puuduvad. Linnavara arengukava koostamisel esitatakse ametitele infopäring valdkondlikult olulise vara kohta. Arengukava koostamisel kavandatakse vastava info laekumine 2024. aasta lõpuks.

Omandamise põhimõtted on sätestatud kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduses (KAHOS). Kuna seadus on kohustuslik järgimiseks ning sisaldab linna huvide tagamiseks vajalikku regulatsiooni, puudub vajadus eraldi põhimõtete ja korra väljatöötamiseks. KAHOS sätestab kinnisasja avalikes huvides omandamise, sealhulgas sundvõõrandamise alused ja korra, mida kohaldatakse kõikidele kinnisasjade avalikes huvides omandamise juhtudele. Kinnisasja avalikes huvides omandamine on kinnisasja omandamine üldistes huvides õiglase ja kohese hüvitise eest, seadus ei välista, et kinnisasi omandatakse tasuta. KAHOS sätestab täpse loetelu eesmärkidest, mille alusel on kinnisasja omandamine avalikes huvides lubatud.

Üldlevinud praktika kohaselt tuleb enne sundvõõrandamist läbi viia kokkuleppemenetlus, mis peab olema kokkuleppe saavutamiseks piisavalt motiveeriv. Kokkuleppemenetluses lisandub kinnisasja väärtusele KAHOS-es sätestatud korras täiendav hüvitis kinnisasja omandamise menetluses kokkuleppele jõudmise eest ehk motivatsioonitasu. Kinnisasja omandamise menetluses on mõistlik pakkuda sundvõõrandamise vältimiseks kinnisasja omanikule, kelle kinnisasja on avalikes huvides vaja, ka teisi võimalusi tema omandi kaotuse hüvitamiseks, eelkõige maakorralduse läbiviimist, kinnisasjade vahetamist ning kiirmenetlust väga väikese väärtusega äralõigete omandamiseks. Omandamise vajadused tulenevad linnavara arengukavast.

Müügi põhimõtted on sätestatud kehtivas linnavara võõrandamise korras ning muudatusettepanekud on koondatud korra muutmise eelnõusse (p 9.1 ja 9.2). Põhimõtteid on kujundanud ka linnavolikogu ja linnavalitsuse halduspraktika, nt müüakse vääringdatud kinnisvara.

Halduspraktikast tulenevad, nn üksikkorterite võõrandamise põhimõtted, mille aluseks LVA tellimusel 2022. aastal koostatud analüüs. Üksikkorterite analüüsi eesmärk oli kaardistada linna perspektiivist üksikkorterite (ca 390) haldamise peamised probleemid, parimad praktikad ning võimalused tulevikuks. Tänaaste praktikate analüüsi tulemusena jõuti järeldusele, et:

- tervikmajade ja üksikkorterite võrdluses on seni tekitanud linnale suuremat halduskoormust üksikkorterid, eelkõige seetõttu, et tervikmajadega tegelesid enamasti haldusfirmad ning nendega kaasnes vähem erineva dokumentatsiooni ja asjaajamisega seonduvat ajakulu. Olukorras, kus tervikmajade haldamisega tegeleks LVA väheneks üksikkorterite ja tervikmajade haldamisega seotud halduskoormuse erisused;
- tervikmajade haldamine ning majandamine on võrreldes üksikkorteritega mõnevõrra lihtsam. Enamasti on tervikmajades palju kortereid, millele kehtivad samad arvestusvalemid ning ka mille remontimine on ühetaolisem;
- kui üksikkorterites on ehk mõnevõrra paremini soodustatud inimese iseseisev toimetulek, siis tervikmajades on lihtsam pakkuda inimestele erinevat täiendavat tuge, sh erinevaid sotsiaalteenuseid;
- linna perspektiivist oleks oluline, et mõlema eluruumi pakkumise võimalused jääksid alles, sest see tagab vajaduspõhisemad ja mitmekülgsemad majutusvõimalused võimalikult laiale inimeste ringile.

Linna munitsipaalaluruumide arendamisel ei ole põhjendatud täielikult üksikkorterites või tervikmajadest loobumine. Samas on oluline lahendada mõningad eluruumide pakkumisega seotud tänased kitsaskohad, tagamaks eluruumide võimalikult efektiivse pakkumise ning haldamise.

Olulisemad probleemkohad on:

- erinevate eluruumide sihtgrupid ei ole üheselt määratletud.
- puudub ühene kokkulepe, milliste eluruumide (eelkõige üksikkorterite) omamine on mõistlik;
- eluruumide kasutamise tingimused ei motiveeri piisavalt inimesi enda eluruumi kolima;
- linnal pole piisavalt elurume – järjekorrad eluruumi saamiseks on pikad;
- linna eluruumide haldamine on killustatud.

Võimalikud lahendused:

- Eluruumide sihtgruppide määratlemine võimaldaks tulevikus täpsemini planeerida sobivate eluruumide arendamist ja soetamist. Samuti võiks see pikemas perspektiivis muuta eluruumide haldamise tõhusamaks, vähendades vajadust tegeleda erinevate üürniku isiksusest tulenevate probleemidega.
- Lisaks sihtgruppide määratlemisele tasub defineerida, milliste korterite omamisest oleks linnal mõistlik loobuda.
- Tagamaks eluruumide kasutamise kõige õigema sihtgrupi poolt peaks korteri väljaüürimisega või üürilepingu pikendamise kaasnema alati ka tegeliku abivajaduse hindamine.

- Tallinna linnal tasuks kaaluda lahendust, kus konkreetselt abivajajalt küsitav üürisumma sõltuks tema sissetulekust: 1) Seada üürisumma sõltuvaks sissetuleku suurusest ja muuta seda koos sissetuleku muutumisega; 2) Üürida korterid välja turutingimustel, makstes toetust isikutele, kelle sissetulekud on madalamad.

- Vähendamaks järjekordi linna poolt pakutavatele eluruumidele tasuks pikas perspektiivis kaaluda ka taskukohase elamispinna pakkumise võimaluste leidmist inimestele, kelle hakkamasaamine sotsiaalhoolekande seaduse mõttes on hea, kuid kes siiski ei suuda Tallinna kinnisvarahindade juures endale korterit soetada või jätavad hätta selle üürimisega.

- Tagamaks linna elamufondi mitmekülgse ja tõhusa haldamise, tasuks kaaluda haldamise konsolideerimist. Selleks on kaks peamist võimalust: 1) koondada kõikide tervikmajade ja üksikkorterite haldamine LVA-sse ning suurendada paralleelselt asutusesisest haldusvõimekust nendega tegelemiseks; 2) arendada välja eraldi tervikmajade ja üksikkorteritega tegelev linna haldusettevõte.

Hoonestusõiguse seadmise põhimõttena saab käsitleda arengustrateegia rakenduskavas määratud (tegevusprogramm 6 raames) mõõdikut „Osakaal hoonestusõigustest, milles vähemalt 50% kasutusotstarbest on kaetud linnale olulise avaliku teenusega“.

Põhimõtete väljatöötamise eelduseks on valdkondlikud arengudokumendid, mille alusel saab analüüsida olemasoleva vara sobivust ja seeläbi müügipõhimõtteid, ning vajaliku vara omandamist.

Kasutusse andmise üldpõhimõtted on kujundanud linnavolikogu ja linnavalitsuse halduspraktika. Näitena saab tuua kommunikatsiooniettevõtetele sõlmitud lepingute (tugijaamade, antennide jms paigaldamiseks linna ehitistele) üürihinna kujunemise põhimõtted ja reeglid, kuidas ühtlustada linna ehitiste kommunikatsiooniettevõtetele kasutusse andmise hinnad. Ülesande täitmiseks koostas LVA kommunikatsiooniettevõtetele sõlmitud ärruumi üürilepingute andmed ja valmistas ette lepingute analüüsi ning uue hinnastamise meetodika kasutustasude ühtlustamiseks. LVA tutvustas meetodikat linnavalitsusele ja sai 2023. aasta alguses abilinnapealt nõusoleku meetodika rakendamiseks. Uuest meetodikast teavitati nii linna ametiasutusi kui ka linnaosa valitsusi.

Linnaasutuste ruumivajaduse lahendamiseks on linnavaraamet analüüsinud kahte varianti – uue haldushoone ehitamist või olemasolevate hoonete etapiviisilist rekonstrueerimist. Analüüsi käigus käsitleti 400 töökoha ruumi vajadusest lähtuvalt. Uue haldushoone hinnanguline ehitusmaksumus oli analüüsi hetkel (aprill 2022) 110 miljonit eurot ning asukohtadeks Kesklinnas Linnahalli kõrval Logi ja Halsi tn kinnistutel või Lasnamäel Varraku tn 14c ja 14d kinnistutele. Projekti saab finantseerida u 40 miljoni euro ulatuses vabanevast linna kinnisvara müügist. Olemasolevate hoonete etapiviisiline rekonstrueerimise kogumaksumus oleks 75 miljonit. LVA koostas mõlema variandi puhul tegevuskava, eelarvestas vajaminevad rahalised vahendid ja edastas ettepanekud linnavalitsusele. Projektiga on edasi liigutud etapiviisilise rekonstrueerimise suunas ning ruumiprogrammi on lisandunud Kaarli pst 1 büroohoone pikaajalise rendi võimalus. Kaarli pst 1 büroohoone pikaajaline rent võimaldaks tuua kõik linna ametit Vabaduse väljaku piirkonda ja vabastada praegused üüripinnad.

Alternatiivide kaalumiseks koostas linnavaraamet ülevaate samas mahus büroopindade kohta, mis asuvad Tallinna Kesklinnas, Vabaduse väljaku piirkonnas. Analüüsist selgus, et vabaduse väljaku piirkonnas samas mahus vabasid büroopindasid ei leidu. Samuti koostati keskklinnas väiksemate üüripindade ülevaade, eesmärgiga tuua kõik Tallinna asutused vabaduse väljaku piirkonda. Ülevaated esitati Tallinna Strateegiakeskusele ja abilinnapeale.

Haldamise põhimõtted on LVA kujundanud enda valitsemisel oleva vara osas. Kuna puudub tsentraliseeritud haldamine, siis puudub ka linna ametiasutustel kohustus jälgida LVA väljatöötatud põhimõtteid. Detsentraliseeritud haldamise mudelis on LVA roll analüüsida linnavara kasutust ning kujundada parimaid praktikaid valitsemisel oleva vara osas.

Linnavaraamet on koostanud analüüse ja kogunud andmeid alljärgnevas valdkonnades:

1. Linna hoonete tarbimisandmete ja energiasäästumeetmete küsitluse vastuste analüüs, 2022 IV kvartal. Energiasäästu edendamiseks koostas LVA energiasäästujuhised, mille järgimisega saavutati märkimisväärne energia kokkuhoid. Juhiste ülesanne oli harida linna teenistujaid, kuidas on võimalik hoonet kasutada energiasäästlikumalt ja millised tegevused realselt kasu toovad. Juhiseid tutvustati teabepäevadel ja need on kättesaadavad siseveebis. Energiasäästu meetmete propageerimine jätkub regulaarselt.
2. linna hoonete tarbimisandmete analüüs, 2023 I kvartal. II ja III kvartali tarbimisandmete analüüs on koostamisel.
3. linna hoonete kindlustamise analüüs, 2021 – analüüsi kasutati 2023.a, kui linna finantsteenistus tõstatas taaskord küsimuse millist vara ja millises ulatuses on mõistlik kindlustada. LVA õigusosakond analüüsis sama dokumendi alusel 2023.a eraldi kindlustuskohustuse regulatsiooni ja muudatusvajadusi.
4. linna hoonete seisukord, kaardistatud vastavalt riigi etteantud klassifikaatorile, tabeli kujul, 2021. Riik avaldas Tallinna ja teiste KOVide andmed võrdluseks minuomavalitsus.ee keskkonnas.
5. Tallinna kinnisvarahalduse infosüsteemi (KIIS) äriinfotehnoloogilise analüüs ja lähteülesanne, 2021. Projekti esemeks on Tallinna kinnisvara haldamise ja korrashoiu infosüsteemi eelanalüüs ja lähteülesande koostamine tervikliku ja kasutajasõbraliku Tallinna kinnisvara infosüsteemi loomiseks. Projekti eesmärk on leida meetmed kinnisvara haldamise ja korrashoiu äriprotsesside tõhustamiseks ning parim lahendus infosüsteemi loomiseks, sh luua eeldused vastavate kõrgtasemeliste elektrooniliste teenuste väljatöötamiseks. Analüüsi tulemustega on edasi mindud kolmes suunas ja käimas on üüriarvestustarkvara ning haldustarkvara arendustööd.
6. Tallinna linnale kuuluva kinnisvara seisukorra kaardistamine ja analüüs (haridushoonete osas), 2020-2021. Aastal 2020, kui kaardistus valmis, võeti see teadmiseks ning täiendav analüüsi osa haridushoonete lõikes lisati 2021. aastal.

Hoonete haldamine korraldatakse majanduskava ning kasutajaga kokku lepitud teenustaseme kokkulepete alusel, mis tugineb kinnisvara korrashoiu standardile. Lepingute täitmise järelevalvet teostavad kinnisvarahalduse osakonna peaspetsialistid igapäevaselt, tööd akteeritakse. Sisekoristusteenuse kvaliteeti kontrollitakse jooksvalt kui kvaliteedi kontrollimise teenust tellitakse sõltumatult ettevõttelt ca kord kvartalis.

Arendatakse ja planeeritakse kasutusele võtta haldustarkvara, mis tagab täieliku ülevaate kinnisvara haldamise ja hooldustööde kohta. Lisaks võimaldab haldustarkavara jälgida tööde teostamise ajagraafikut ja hetke staatust. Kinnisvaraga seotud kulude arvestamiseks on kasutusele võetud Funktsiooniala koodid, mis võimaldavad eristada kulusid hoonete lõikes. Detailseid kuluanalüüse teostab kinnisvarahalduse osakond kord kvartalis. Kuluanalüüs võimaldab prognoosida järgmiste perioodide kulusid täpsemini.

Teistest linna struktuurüksustest ja LOV-dest vara ülevõtmisel hinnatakse eelnevalt hoone tehnilist seisukorda ning vastavalt edasisele tegevuskavale hoone kas lammutatakse, renoveeritakse/ remonditakse või jätkub tavapärane kasutus ja hoone ning selle tehnosüsteemide korrashoiuks sõlmitakse teenuslepingud. Kasutajaga lepatakse kokku korrashoiu ja tugiteenuste osutamises ning viiakse läbi hanked teenuspartnerite leidmiseks. Enamasti on ametile üle antav vara nõuetekohaselt hooldamata ja halvas seisukorras, seadmed kas on hooldamata või ei tööta, mistõttu senine praktika on olnud, et olemasolevad lepingud tehnosüsteemide hoolduseks on lõpetatud ja sõlmitud on uued lepingud. Koostatakse tegevuskava edaspidiseks hoolduseks. Investeeringud järgmisteks perioodideks kaardistatakse. Eluruumide remont on linnas tsentraliseeritud LVA-sse. Võrreldes varasemate aastatega on mahud kasvanud ja 2023 aastal on kortereid töösse võetud juba 311 tk. Tehnilised kirjeldused on standardiseeritud. Hoonete lammutamine on Tallinna linnas tsentraliseeritud LVA-sse. Lammutustööd teostatakse selleks eelnevalt koostatud projekti alusel ning lammutustöödeks saadakse vastav luba TLPA-lt. Tööde järelevalve teostamiseks on sõlmitud omanikujärelevalve lepingud.

Hoonete toimepidevuse parendamiseks hangib LVA generaatorid, korraldab päikeseelektrijaamade paigaldamist ja küttesüsteemide analüüsi. Varasemalt on Tallinna Linnavaaramet hankinud 4 mobiilset generaatorit auto järelkärude peal, mis on mõeldud kriisi olukorras kasutamiseks Linnavara hoonete edasiseks eksploateerimiseks. Hetkel tegeleb Tallinna Linnavaaramet sõltumatu varutoite süsteemide projekteerimisega ja plaanib 2023 lõpuks alustada hanke menetlusi vastavate süsteemide väljaehitamiseks ja generaatorite hankimiseks. 2024 aasta jooksul plaanib Tallinna Linnavaaramet valmis ehitada 11 sõltumatu varutoitega või selle valmidusega objekti. Edasine plaan on uutele hoonetele planeerida ja projekteerida mobiilse generaatori valmidus.

Tallinna Linnavaaramet võttis 2022. aastal sihiks alustada päikeseelektrijaamade paigaldust 2023. aastal seoses Tallinna Rohepealinna staatusega. Tänapäevaks on paigaldatud mitmetele majadele päikeseelektrijaamad. Edasiseks planeeritakse jätkata jaamade paigaldusega järgnevatel aastatel. Sellega seoses viiakse alla hoonete süsiniku jalajälge ja vähendatakse hoonete elektritarbimist elektrivõrgust. Kõik hooned planeeritakse tarbima päikeselt saadud elektrit maksimaalselt ära ja minimaalselt müüakse võrku tagasi.

Tallinna Linnavaaramet on 2022. aastast alates teostanud kõigi linna hoonete osas küttesüsteemide analüüsi. Selle käigus valiti hooned, mis saab oma soojust ainult fossiil kütte baasil. Antud objektidel alustati planeerimist ja projekteerimist nendelt kütte lahendustelt üleminekuks kaugküttele või elektriküttele (õhk-vesi soojuspump). Linnavaarametil jätkub koostöö Utilitasega, et aidata planeerida kaugküttevõrkude arendamist, mille käigus liidetakse ka Linnavaarameti hooneid kaugküttevõrku, mis on peamiselt fossiilsel kütusel.

LVA koordineeris linna hoonetele nõuetekohased energiamärgised koos lisaandmetega (lähteandmed ja arvutuskäik) ehitusregistris.